

خانواده نباشد قیام اطلاع میدهد او را هم تأمین میکند
بعقیده بنده اینقدر تکلیف روی رئیس خانواده آوردن در صورتی که ممکنست رئیس خانواده هیچ اصلا اطلاع پیدا نکند مورد ندارد.

مخبر - معلوم میشود آقای سلطان- العلماء راپرت جدید را بخوانده اند در این راپرت جدید ابدأ تکلیفی متوجه رئیس خانواده نیست.

شوهر وقتی که زن گرفت اطلاع میدهد زنش هم که زانید اطلاع میدهد در موقع مردن هم يك تکلیفی فسال دارد که بجای خود محفوظ است.

يك تکلیفی هم کسان میت دارند که خود آنها اطلاع میدهند و بالاخره هیچیک از این معظوراتی که فرمودید وارد نیست تا اینکه ما بتوانیم ماده که پیش بینی فرموده بودید قبول کنیم.

سلطان العلماء - پس مسترد میکنم **معاون وزارت داخله** - يك اصلاحی

برای اینکه هويت شهود ثابت شده باشد هییی ندارد بشود بنا بر این بنده پیشنهاد میکنم بعد از کلمه (دو نفر) نوشته شود که هويت آنها از طرف نظمیہ یا کدخدای

محل یا حکومت تصدیق شده باشد خوب است این عبارت را اضافه فرمایند که جلو گیری از بعضی اختلافات بشود.

مخبر - آقایان اگر میخواهند اصلاح فرمایند این عبارتی را که اصلاح شده است بنده میخواهم اصلاح فرمایند . بشهادت

دو نفر که هويت آنها از طرف نظمیہ یا حکومت یا کدخدای محل تصدیق شده باشد (بعضی گفتند : مخالفیم)

نایب رئیس - چون مذاکرات در این ماده کافی شده است آقایان اگر مخالفی دارند باید پیشنهاد کنید . پیشنهادی از آقای تهرانی رسیده است قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد) این بنده پیشنهاد مینمایم که ازدواج تبدیل بنکاح شود.

آقا شیخ محمد علی طهرانی - اینها با همدیگر متناسب نیستند عرض از این که در سجل احوال ازدواج می نویسند

اولاد است و در مسئله متعه بعضیها قاعده - الولد للفراش را رد میکنند و اینجا ازدواج بطریق مطلق صحیح ندارد.

ازدواج ازدواج نکاحی است نه متعه و ازدواج بطریق مطلق اسباب زحمت می شود.

مخبر - طرز جدیدی آقای طهرانی پیشنهاد فرمودند ممکن است يك کسی زن عقدی داشته باشد ولی اولاد نداشته باشد یا متعه داشته باشد و اولاد داشته باشد علی ای حال لفظ ازدواج شامل هر دو میشود و ازدواج بهتر است

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای تهرانی آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده قلبی قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای وکیل الملک

(شرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد میکنم ماده بترتیبی که طبع و توزیع شده مطرح ورأی گرفته شود

وکیل الملک - این اصلاحیکه آقای معاون فرمودند يك اشکالی دارد چون می فرمایند حکومت یا نظمیہ تصدیق او را کرده

باشند اولاً و رقه سجل احوال هويت شخص را ثابت میکند و هر جا که دفتر سجل احوال باز شد و اوراق را گرفته بآن ترتیبی که قانون

پیش بینی کرده همان هويت شخص است بعلاوه دردهات فرض کنید يك نفر از کجا

حاکم را پیدا کند از کجا رئیس نظمیہ را کند و این ایراد را که بنده عرض میکنم برای این است که تصور میکنم تولید زحمتی بشود و

بعقیده بنده همان ترتیب سابق آسانتر و بهتر است **معاون وزارت داخله** این که

فرمودند و رقه هويت دارند لابد مقصودشان شهود بود ممکن است اول اجرای قانون

سجل احوال باشد و هنوز شاید و رقه هويت نگرفته باشد و تا نیا چون امر سجل احوال و هويت

خیلی مهم و مؤثر است در تمام اجتماعی اگر يك دقتی بشود به نظر بنده زائد نیست و بلکه احتیاط این است که این دقت بشود

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای وکیل الملک که نسبت بماده طبع شده رأی گرفته شود آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قلبی قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای دکتر آقایان .

(شرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که بعد از لفظ (باشهادت دو نفر) افزوده بشود (که در نزد

مامور سجل احوال معروف باشند) **دکتر آقایان** - اینجا يك سوء تفاهمی

شده . و رقه هويت همان طوریکه آقای فرمودند تنها دلیل بر معروفیت و معرفی نیست و رقه

هويت که درش نوشته شده است ملاحظه فرمایند پس محمد اینورقه ممکن است متعلق بآقا باشد و بدست بنده آمده باشد مخصوصاً این

اواخر در دنیا روی و رقه هويت عکس طرف را میچسبانند ما که نمیتوانیم این را معمول داریم برای اینکه عکس در همه جا نداریم

آنطوری هم که آقای منصور الملک پیشنهاد فرمودند تصدیق کدخدا یا رئیس نظمیہ این هم زحمت و اشکال پیدا میکند

حفظ انتظام سجل احوال باماموریت که مأموریت اینکار را میکند این وظایف خاص او است همان طوریکه در تمام مملکت

سجل احوال این امر را اداره کند او مسئول است شهودی را که پیش او معرفی میکنند اگر خودش میشناسد قیام و اگر نمیشناسد باید تمام ترتیبات قانونی را فراهم کند تا

بالاخره بتواند قید کند که این دو نفر پیش من اعتراف کردند و من اقرار و تصدیق می کنم و اینها را شخصاً میشناسم

معاون وزارت داخله - اینکه گفتند مامور سجل احوال خودش همه جا مراقب این مطلب باشد و تصدیق کند تصور میکنم این نکته را در نظر نگرفتند که مادر همه جا

مأمور سجل احوال مخصوص نداریم کار سجل احوال رجوع می شود بنظمیہ ها و بجحومت و در اغلب جا هاهم که مرکز بلوکات قصبه

است در قصبات يك نایب الحکومه دارد که خودش تنها است و اجزائی ندارد که یک نفر

از آنها را مأمور سجل احوال کند و همه مردم را بشناسند بنا بر این تصور میکنم همینقدر که قید کنیم حکومت محل یا نظمیہ محل یا کدخدا خود اینها مأمور سجل احوالند

دیگر لازم نیست قید کنیم یا تصدیق مأمور سجل احوال **نایب رئیس** - آقای روحی (اجازه)

روحی - بنده باین پیشنهاد مخالفم اگر موقع است عرض کنم **نایب رئیس** - بفرمائید

روحی - پیشنهاد ایشان برای مردم اسباب زحمت و اشکال می شود بجهت این که من از کجا بروم دو نفر پیدا کنم که آن

مامور آنها را بشناسد من الان در يك ده وارد شده ام و غریب هستم چطور دو نفر را پیدا کنم که شهادت بدهند و بعلاوه سجل

احوال است و بنده همه اینها را برای مردم عسر و حرج میدانم و تمام میکنم آقا هم پیشنهاد خودشان را مسترد بفرمایند

وزیر فوائد عامه - بنده اجازه میخواهم چند کلمه در این باب عرض کنم چون میبینم نسبت پیشنهاد آقای منصور الملک که پیشنهاد خوبی است آقایان چندان توجه نمی کنند

و آقای روحی میزان مبالغه را بجائی میرسانند که میفرمایند تازه وارد شدم و نمیدانم شاهد

از کجا بیآورم این قضیه یا از نقطه نظر ازدواج است یا تولد یا طلاق و آقا که وارد ده شده اند محتاج بهیچیک از آنها

نیستند و در همین حال پیشنهاد آقای دکتر آقایان هم عملی شدنش مشکل است زیرا مأمور سجل احوال مکلف نیست شناسائی

بهمال تمام مردم داشته باشد ممکن است يك اشخاصی در آن محل باشند که مأمور آنها را

نشناسد و در مقابل مجبور است وظیفه خود را هم اجرا کند پس یگانه راه این است که شهادت دو

نفر شاهد را قبول کند و در این حال هم نباید فراموش کرد که قانون سجل احوال بقدری مهم است که ممکن است بالاخره با دادن

شهادت ناحق خیلی اثرات مهم پیدا کند

مثلاً نسبت بارت و دارائی وثیت کردن اسامی اولاد اشخاص لذا شرط کردن اینکه هويت دو نفر شاهد را نظمیہ یا حاکم یا کدخدای

محل تصدیق کند این بعقیده بنده یکی از شرایط حتمی است که نباید موکول بنظام

نامه کرد بلکه باید در خود قانون تصریح کرد برای این که از خیلی مشکلاتی که ممکن

است در آتیہ پیش بیاید جلو گیری می شود بعضی از آقایان می فرمایند گرما این شرایط

را نسبت بدو نفرشان ملحوظ کنیم اسباب زحمت مردم خواهد شد

درست است راست است ولی باید قانون طوری وضع شود که هر آدم ناشناسی نتواند

شهادت دروغ بدهد وکیل باید ایجاد راههای نافی بکند همانطور که آقایان این اشکالات را در نظر

میاورند باید در نظر داشته باشند که چه مشکلاتی خیلی شدیدتری بواسطه شهادت ناحق دو

نفریکه هويت آنها معلوم نشده باشد ممکن است پیش بیاید

نایب رئیس - عده برای رأی کافی نیست پیشنهاد ختم جلسه هم شده است يك پیشنهادی هم راجع بجلسات شده ولی چون

عده کافی نیست البته نمیتوان رأی گرفت آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده راجع بتعیین جلسه آتیہ عرض میکنم که شب پنجشنبه را نمیشود جلسه قرارداد چون شب سیزده است و بنا بر این

اگر آقایان موافق باشند ممکن است موکول کنیم بشب یکشنبه

جمعی از نمایندگان - صحیح است **نایب رئیس** - جلسه آتیہ شب یکشنبه

دستور انتخاب هیئت رئیسه (مجلس تقریباً شش ساعت از شب گذشته ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی سهام السلطان

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک

منشی - اقبال الممالک **منشی** - معظم السلطان

جلسه صد و چهل و نهم صورت مجلس لیله یکشنبه یازدهم شهر رمضان هزار و سیصد و

چهل سه مطابق شانزدهم فروردین ماه هزار و سیصد و چهار مجلس چهار ساعت از شب گذشته بریاست آقای سهام السلطان

نایب رئیس تشکیل گردید (صورت مجلس لیله سه شنبه یازدهم فروردین را آقای آقا میرزا جواد خان قرائت نمودند) **نایب رئیس** - آقای رهنما . (اجازه)

رهنما - بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم .
نایب رئیس - آقای مدبرالملک (اجازه)
مدیر الملک - آقای آقامیرزا ایدالله خان را در صورت جلسه جزو غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان کسالت دارند و مریض بستری هستند شرحی هم بتوسط بنده به کمیسیون عرایض عرض کرده بودند استدعا دارم اصلاح شود .
نایب رئیس - مراجعه به کمیسیون عرایض می شود .
 آقای حاج میرزا علی رضا (اجازه)
حاج میرزا علی رضا - بنده را در صورت جلسه غایب بی اجازه نوشته بودند و گمان میکنم اشتباه شده باشد .
نایب رئیس - مراجعه خواهد شد .
 آقای ضیاء الواعظین (اجازه)
ضیاء الواعظین - بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم .
نایب رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
آقا میرزا شهاب - در صورت جلسه راجع به پیشنهاد آقای وکیل الملک که پیشنهاد کرده بودند به اصل ماده رأی گرفته شود نوشته شده است در ردش و این لفظ رد شد موهم این است که ماده رد شد باید نوشته شود که قابل توجه نشد .
نایب رئیس - اصلاح می شود .
 در صورت جلسه مخالفی نیست ؟
 آقای آقا میرزا جواد خان (اجازه)
آقا میرزا جواد خان - آقای صدق السلطنه را در این جا غایب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان ناخوش و مریض بستری هستند و کتباً هم استعجازه کرده اند استدعا می کنم تحقیق شود بعد اصلاح شود .
نایب رئیس - اصلاح خواهد شد .
 در صورت مجلس مخالفی نیست .
 (گفتند خیر)
نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)
رهنما - بنده عرض می کنم ممکن است در موقع شروع به انتخاب هیئت رئیس راهپورت کمیسیون فوائد عامه را به استحضار آقایان نمایندگان محترم برسانم .
جمعی از نمایندگان - (بطور همهمه) خیر نمی شود .
نایب رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)
ضیاء الواعظین - بنده می خواستم تذکر پنجم مدتی است از وزارت فوائد

عامه سوآلی شده است راجع به پروگرام مدارس . . .
 (همهمه نمایندگان)
ضیاء الواعظین - مقصود تذکر است که از طرف مقام ریاست اطلاع داده شود برای جواب سوآل حاضر شوند .
نایب رئیس - دستور انتخاب هیئت رئیس است . بدو شروع به انتخاب رئیس می شود .
 (برای نظارت و استخراج آراء استقراع به عمل آمده آقایان شیخ العراقرین زاده یاسائی و حاج میرزا علیرضا معین شدند)
نایب رئیس - برای انتخاب رئیس اخذ رأی می شود .
 (اخذ و استخراج آراء به عمل آمده نتیجه بقراردیل حاصل گردید)
 مهره تقنینیه ۱۰۳ عده اوراق رأی ۱۰۳
 آقای مؤتمن الملک ۶۵ رأی - آقای مستوفی الممالک ۱۱ رأی - آقای مصدق - السلطنه ۶ - ورفه سفید علامت امتناع ۲۱ .
نایب رئیس - آقای مؤتمن الملک به اکثریت شصت و پنج رأی بریاست مجلس انتخاب شدند .
بعضی از نمایندگان - مبارک است انشاء الله .
نایب رئیس - فعلا چند دقیقه تنفس داده می شود .
 (در این موقع (تقریباً پنج ساعت از شب گذشته) جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - سهام السلطان
 منشی - علی اقبال الممالک
 منشی - معظم السلطان
جلسه ۱۵۰
صورت مشروح مجلس
لیله سه شنبه هجدهم
فروردین ۱۳۰۴
مطابق سیزدهم رمضان
المبارک ۱۳۴۳
 مجلس سه ساعت و نیم از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن - الملک و چهار نفر منشی سنی آقایان نظام التولیه . غلامحسین میرزا دیوان بیگی و سیف الله خان اسکندری تشکیل گردید
 صورت مجلس لیله یکشنبه شانزدهم فروردین را آقا نظام - التولیه فرات نمودند
رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)
حائری زاده - بنده خواستم عرض کنم بآنچون تند نویسهها مذاکرات مجلس چه صورتی دارد ؟